

6.11.2023

Pelto- ja Ylijärven kunnostushankkeen ensimmäinen osa on valmis

Kemijärven osakaskunta järjesti lokakuun lopussa yleisötilaisuuden, jossa tiedotettiin Pelto- ja Ylijärven kunnostushankkeen ensimmäisen osan tuloksista. Paikalla Kemijärven Leipomopalvelut Kiuaspullassa oli kyläläisiä ja asiantuntijoita, yhteensä 26 henkeä.

Koska Pelto- ja Ylijärven kunnostushanke on ollut luonteeltaan kartoitushanke, selvitettiin kuluneen kesän 2023 aikana järvien ja niihin laskevien ojien veden laatu, järvien kalakanta ja laadittiin valuma-alueen kunnostuksen yleissuunnitelma. Tässä hankkeessa ei tehty varsinaisia kunnostustoimenpiteitä.

Veden laatua Pelto- ja Ylijärven ja järviin laskevista ojissa selvitettiin vesinäytteiden avulla. Tämän selvityksen teki Annukka Puro-Tahvanainen Lapin ELY-keskuksesta. Järvien kalakannan tilaa selvitettiin koekalastuksilla, jotka teki Jukka Korpivuoma. Valuma-alueiden yleiskartoituksen ja suunnitelman laati Mika-Matti Maisonvaara Lapin ELY-keskuksesta.

Selvitystöiden tuloksia

Vesinäytteiden tulosten perusteella järviin laskevien ojien valuma-alueella ei ole isompia ongelmakohtia. Eniten humus- ja rautakuormitusta tulee Loukasaavanojan alueelta. Pelto- ja Ylijärvi ovat ruskeavetisiä ja keskihumuksisia ja ravinnepitoisuuksiltaan matalahumuksisina järvinä erinomaisessa tilassa.

Klorofylli- eli lehtivihreän pitoisuudet ovat vesinäytteiden valossa hyvät, mutta klorofyllipitoisuuden ja kokonaisfosforipitoisuuden suhteen perusteella teho- tai hoitokalastus olisi tarpeen järvien tilan parantamiseksi, jotta leväkukinta vähenisi.

Myös koekalastusten tulokset tukevat hoito- tai tehokalastusten tarvetta Pelto- ja Ylijärvessä. Koekalastukset osoittivat, että Ylijärven ja Peltojärven kalastot ovat selkeästi särkikalavoittoisia. Hoitokalastus tulisi kohdentaa kaloihin, joita on lukumäärältään ja massaltaan suurin osa kalastosta eli särkikaloihin ja pieniin ahveniin.

Maastoinventointien sekä otettujen ojanäytteiden perusteella Pelto- ja Ylijärven valuma-alue on kokonaisuudessaan varsin hyvässä tilassa. Eniten kuormitusta tulee Ylijärvellä Loukasaavalta sijaitsevalta ojitusalueelta. Kuormitus on pääosin humus- ja rautakuormitusta.

Toimenpiteeksi alueella suositellaan Laitamaanojan sekä Loukasojan vesitalouden ennallistamista palauttamalla oikaistuja purouomia vanhoihin uomanosiin, jolla veden virtausta saadaan hidastettua sekä viipymää pidennettyä. Vesiensuojelutoimina voi miettiä myös rankanippuja, jotka sitovat ravinteita ja vähentävät humuspitoisuutta.

Hankkeen jatkoa

Yleisötilaisuuden keskusteluissa alueen asukkaat muun muassa toivoivat järvien vesikasvillisuuden vähentämistä ja selkeyttä Peltojärven ja Ylijärven alkuperäisiin vedenkorkeuksiin. Pelto- ja Ylijärven kunnostushankkeen jatkohankkeessa olennaista on kalakannan hoitotoimet ja siihen liittyvien tieyhteyksien ja rantaan pääsyn mahdollistaminen. Tällä hetkellä yhteisiä alueita ei ole kummankaan järven yhteydessä. Karvakkojokea mietitään mukaan jatkohankkeeseen.

Päävastuu Pelto- ja Ylijärven kunnostushankkeen ensimmäisen osan toteuttamisessa on ollut Kemijärven osakaskunnalla. Pelto- ja Ylijärven asukkaat ja Tohomon Kyläyhdistys ovat olleet hankkeessa aktiivisesti mukana.